

Силабус курсу

Історія земельних відносин

Рік навчання: II, Семестр: IV

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.е.н., доц. Любезна Ірина Василівна

Контактна інформація

i.liubezna@tneu.edu.ua, +380972460157

Опис дисципліни

Дисципліна “Історія земельних відносин” забезпечує формування знань про суть та закономірності розвитку земельних відносин та землеустрою на всіх етапах розвитку людства; вивчення студентами конкретних фактів, подій, заходів та документів, які характеризують на кожному історичному етапі форми володіння та користування землею, форми і види землеустрою, та їх фактичне здійснення, господарськими та політичними результатами.

Зміст дисципліни направлений на формування наступних знань та вмінь:

- володіння практичними навичками аналізувати і оцінювати соціально – економічну сутність земельних відносин і системи землеустрою;
- знання змісту і направленості землевпорядних заходів на основних етапах розвитку країни, їх політичної і соціально-економічної направленості та ефективність;
- уміння встановлювати тенденції розвитку земельних відносин і землеустрою в різних регіонах України і зарубіжних країнах;
- розуміння особливостей розвитку земельних відносин і заходів з землеустрою в інших країнах.

Однорідність аудиторії не важлива.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
3 / 1	1. Еволюція розвитку земельних відносин	Основи теорії розвитку земельних відносин. Поняття земельних відносин і землеустрою. Еволюційний розвиток власності на землю. Розвиток суспільства і зміни у земельних відносинах. Етика земельних відносин і стабільність суспільства.	Тести, питання
4 / 2	2. Розвиток земельних відносин та землеустрою з найдавніших часів	Зародження земельних відносин у східних слов'ян. Розвиток земельних відносин у ранньофеодальній державі – Київська Русь. Основні тенденції розвитку сільського господарства у XI–XII ст. Земельні відносини на українських землях у період феодальної роздробленості. Розвиток земельних відносин в Україні у період пізнього феодалізму	Тести, питання
4 / 2	3. Регулювання земельних відносин та землеустрою до XIX ст	Державне регулювання земельних відносин до середини XVIII ст. Писцові описи. Генеральне межування. Спеціальне межування. Виникнення і розвиток феодальних відносин у Західній Європі. Західноукраїнські землі під владою Австрійської імперії. Селянська реформа 1848 р. на західноукраїнських землях. Передумови проведення реформи відміни кріпосного права 1861 року. Селянський рух на Україні в дореформений період. Реформа 1861 р. та її соціально-економічні наслідки	Тести, питання
3 / 2	4. Розвиток українських земель у другій половині XIX – на початку XX століття	Економічні перетворення та їх наслідки в аграрному секторі. Столипінська аграрна реформа. Аналіз реформування земельних відносин і землеустрою в 1906–1917 рр. Селянський поземельний банк. Історичні уроки земельної реформи 1906–1917 рр.	Тести, питання
4 / 2	5 Земельні відносини і землеустрій в радянській Україні	Скасування приватної власності на землю (1917–1920 рр.). Реформування земельних відносин у Радянській Україні в період 1920–1940 рр. Земельні відносини і землеустрій у період 1940–1950 років. Землеустрій у період 1950–1960 років. Землеустрій у період 1960–1970 років. Землеустрій у період 1970–1980 років. Землеустрій у період 1980–1990 років.	Тести, питання
3 / 2	6. Земельна реформа у період 1991–2000 років та її наслідки	Основні засади реформування земельних відносин. Зміна системи власності на землю та сільськогосподарського землекористування. Землеустрій як основний механізм здійснення заходів земельної реформи. Організаційні та соціально-економічні наслідки земельної реформи у період 1991–2000 років. Історія земельних відносин і землеустрою в Україні.	Тести, питання

4 / 2	7. Земельні відносини та землеустрій в Україні у період з 2000 року до сучасності	Особливості розвитку земельних відносин у світлі вимог нової редакції (2001) Земельного Кодексу України. Розвиток земельних відносин та системи землекористування. Особливості трансформації відносин власності на землю. Закон "Про землеустрій" та його особливості. Перерозподіл земель, роздержавлення, паювання земель, створення нових форм господарювання. Закони України "Про земельний кадастр", "Про оренду", "Про охорону земель". Створення земельних банків.	Тести, питання
3 / 1	8. Земельні відносини у зарубіжних країнах	Аграрна реформа у країнах ближнього зарубіжжя, організація, основні положення та зміни форм власності. Регулювання земельних відносин в європейській країнах. Особливості управління земельними ресурсами в зарубіжних країнах	Тести, питання

Літературні джерела

1. Саблук П.Т. Розвиток земельних відносин в Україні. / П.Т. Саблук. –К.: ННЦ ІАЕ, 2006.– 396 с.
2. Сайко В.Ф. Землеробство на шляху до ринку. / В.Ф. Сайко. – К.: Ін-т землеробства ААН, 1997. – 248 с.
3. Юрченко А.Д. Про запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення / А.Д. Юрченко // Економіка АПК. – 2005. – № 10. – С. 97 – 100.
4. Микитенко Ю. І., Шарий Г. І. Державне управління: економічні методи та система відносин в умовах формування ринку земель. Полтавщина / Г. І. Шарий, Ю. І. Микитенко; за заг. ред. Г. І. Шарого. – Полтава: ІАЦ "Подія", 2007. – 100 с.
5. Проблеми земельної політики України і шляхи їх розв'язання: позиції експертів. Центр Розумкова // Національна безпека і оборона. - 2009.- № 3. С. 47-51
6. Федоров М.М. Трансформація земельних відносин до ринкових умов / М. М. Федоров // Економіка АПК. – 2009. – № 3. – С. 4-197. Постанова Верховної Ради України «Про земельну реформу» // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, N 10, ст.100
7. Постанова Верховної Ради України «Про прискорення земельної реформи та приватизацію землі» від 13.03.1992 № 2200-XII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http:// www.search.ligazakon.ua](http://www.search.ligazakon.ua)
8. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки» № 1529/99 від 03.12.1999. -[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.
9. Земельний кодекс України: Наук.-практ. коментар / За заг. ред. В.І. Семчика. – К.: Ін Юре, 2003. – 676 с.
10. Закон України «Про землеустрій» № 858-IV від 22.05.2003 - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
11. Закон України «Про охорону земель» № 962-IV від 19.06. 2003. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
12. Про затвердження плану дій з проведення земельної реформи та створення прозорого ринку земель сільськогосподарського призначення : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1072-р. від 26.10.2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dazru.gov.ua/terra/control/uk/publish/article?art_id=127731&cat_id=36956.
13. Про Державний земельний кадастр : Закон України № 3613-VI від 07.07.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>.
14. Daniel Nilsson; Privatization of agricultural land in Ukraine, thesis nr 95, Royal Institute of Technology, Stockholm, 2001
15. IFC; Land privatization and farm reorganization in Ukraine, 1998
16. Ukraine Land Titling Initiative; Commentary on the Land Code of Ukraine and recommendations for its improvement, 2001

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-5) – тестування, розв'язки задач	30
Модуль 2 (теми 1-8) – розв'язки задач	40
Модуль 3 (теми 1-8) – КПІЗ	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом